

Särskild utredning och läkemedelsersättning på apotek

Jaana Harsia-Alatalo

Provisor

FPA, enheten för planering av förmåner och
tjänster, läkemedelsgruppen

Kela|Fpa

Vad är en anteckning på ett recept?

- En anteckning på ett recept är en särskild utredning som läkemedelsförskrivaren antecknar på receptet.
 - Apoteket kan ge ersättning för läkemedlet om receptet har den anteckning som krävs.
 - Anteckning på receptet används för vissa begränsat ersättningsgilla läkemedel. Rätten till ersättning för dessa läkemedel är begränsad till noggrant definierade indikationer eller en viss form av eller svårighetsgrad hos en sjukdom.
 - Läkemedelsprisnämnden fastställer i vilken omfattning läkemedlen är ersättningsgilla.
 - FPA bestämmer i sin tur huruvida anteckning på receptet, ersättningsnummer eller båda dessa ska användas för ersättning.
-

Varför används anteckning på receptet i stället för ersättningsnummer vid ersättning för vissa läkemedel?

- Med anteckning på receptet får kunden ersättning för ett begränsat ersättningsgillt läkemedel direkt på apoteket utan att läkaren skriver ett separat B-läkarutlåtande och utan att kundens läkarutlåtande, dvs. ansökan om ersättningsrätt, handläggs på FPA.
- På detta sätt får kunden ersättningen för läkemedlet genast.

Exempel

- Läkemedelsprisnämnden (Hila) fastställer att preparat x är begränsat grund ersättningsgillt för patienter som har genomgått en ledprotesoperation. Preparatet x kan ersättas under två månader efter ledprotesoperationen.
- FPA verkställer i detta fall Hilas beslut med anteckning på receptet eftersom kunden måste inleda läkemedelsbehandlingen genast efter operationen.
- Den anteckning som krävs på receptet är "Ledprotesoperation + datum för operationen".
- Apoteket kan ge ersättning för läkemedlet om receptet har den anteckning som krävs. Ersättning kan ges för en läkemedelsmängd för två månader som expedieras under två månader från datum för operationen.

Apotek och apotekssystem – vad förändras från och med 15.3.2022?

1/4

- Apoteken använder sig av koder för särskild utredning bestående av fyra tecken i enlighet med den nya Läkemedelsdatabasen och hithörande särskilda utredningar från och med 15.3.2022.
- Apoteken expedierar efter 15.3.2022 recept såväl enligt den gamla Läkemedelsdatabasen som den nya Läkemedelsdatabasen.
 - Med andra ord kräver en del av de särskilda utredningarna (enligt den gamla Läkemedelsdatabasen) åtgärder på apoteket och en del inte (enligt den nya Läkemedelsdatabasen).
 - Lydelsen i den särskilda utredningen, dvs. anteckningarna på receptet, förblir oförändrade.
- "Långvarig hudsjukdom" är framöver en kod för särskild utredning.

Apotek och apotekssystem – vad förändras från och med 15.3.2022?

2/4

- Under övergångstiden 15.3.2022–31.1.2025 expedierar apoteken recept enligt såväl den gamla som den nya Läkemedelsdatabasen.
- Om en anteckning på ett recept enligt den gamla Läkemedelsdatabasen motsvarar den anteckning på receptet som krävs för att ersättning ska ges, väljer apoteket den särskilda utredningen enligt den nya Läkemedelsdatabasen och koden bestående av fyra tecken.
- Om anteckningen på ett recept enligt den gamla Läkemedelsdatabasen innehåller ett datum, antecknas denna uppgift på apoteket i fältet för uppgifter om datum på det sätt som läkemedelsförskrivaren har uppgett.

Apotek och apotekssystem – vad förändras från och med 15.3.2022?

3/4

- Om patientdatasystemet använder sig av den nya Läkemedelsdatabasen behöver apoteket inte välja någon särskild utredning när läkemedlet expedieras.
- Då har anteckningen på receptet rätt ordalydelse och även uppgiften om datum finns i angivet fält.
 - Läkaren ska kontaktas endast om man på apoteket upptäcker motstridigheter i den särskilda utredningen, t.ex. med doseringsanvisningens indikation.
- Vid behov hittas anteckningarna på recept [på FPA:s webbplats \(kela.fi\)](https://kela.fi).

Apotek och apotekssystem – vad förändras från och med 15.3.2022?

4/4

- Telefonrecept och skriftliga recept uppgjorda i störningssituationer:
 - Om det i Läkemedelsdatabasen hör en särskild utredning/särskilda utredningar till läkemedlet ska apotekssystemet möjliggöra val av särskild utredning för receptet.
 - Apoteket väljer särskild utredning utifrån **uppgifter av läkemedelsförskrivaren** och programmet får inte automatiskt lägga till den på receptet.
 - Om det till den separata utredningen enligt koderna för separat utredning hör en obligatorisk uppgift om datum kräver apotekssystemet att användaren antecknar den (i enlighet med läkemedelförskrivarens ordination).

Kan man välja fyrateckenskoden även om anteckningen på receptet till sin ordalydelse avviker från det som krävs?

1/2

- Koden för särskild utredning kan väljas om läkaren av misstag har gjort anteckningen på receptet med andra ord än det som krävs, **men anteckningen trots det till sitt innehåll entydigt motsvarar den anteckning på receptet som krävs.**
- Till exempel beskrivs en kranskärlsattack även med termerna angina pectoris eller infarkt. Däremot är ballongutvidgning inte samma sak som kranskärlsattack.

Kan man välja fyrateckenskoden även om anteckningen på receptet till sin ordalydelse avviker från det som krävs?

2/2

- Om anteckningen på receptet till lydelsen inte är densamma som den anteckning som krävs, kan apoteket eller kunden ta kontakt med läkemedelsförskrivaren.
 - Då kan man reda ut om kundens sjukdom motsvarar den anteckning på receptet som krävs för ersättning för läkemedlet. Samtidigt kan man be läkaren göra de korrigeringar i receptet som behövs.
- Alternativt kan läkemedlet expedieras utan ersättning och kunden hänvisas att söka ersättning hos FPA. Då reds ersättningsfrågan ut av FPA.

Fortfarande i kraft

- Apoteket får inte på eget initiativ göra ändringar i den särskilda utredning eller datumuppgift läkaren har uppgett.
- Apoteket får inte på eget initiativ lägga till en särskild utredning eller datumuppgift som saknas.
- För att apoteket ska kunna ge direktersättning utifrån en anteckning på receptet för ett begränsat ersättningsgillt preparat måste det på receptet finnas en särskild utredning av läkemedelsförskrivaren enligt vilken apoteket kan fastställa att läkaren har konstaterat att de medicinska kriterier uppfylls som krävs för att få ersättning.
- De medicinska förutsättningarna uppfylls när läkarens anteckning på receptet motsvarar [FPA:s anteckningar på recept \(kela.fi\)](https://kela.fi/fpa/antekningar-pa-recept).

Tack!

Kela|Fpa[®]